

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства енергетики
України

_____ року № _____

**Методика
визначення вартості втрат (витоку) природного газу у разі пошкодження
газопроводів та газорозподільних пунктів, завданих Україні внаслідок
збройної агресії Російської Федерації**

I. Основні положення

1. Ця Методика застосовується під час визначення обсягу втрат (витоку) природного газу оператором газорозподільної системи (далі - оператор ГРМ) у разі розгерметизації пошкодженої або знищеної ділянки газопроводу та/або газорозподільного пункту, зумовленого бойовими діями та понесених у зв'язку із запобіганням/врегулюванням гуманітарних кризових ситуацій, збройною агресією (далі - обсяг втрат (витоку) природного газу) та вартості такого обсягу у разі руйнування або пошкодження газопроводів та/або газорозподільних пунктів (далі - об'єкт пошкодження), завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності у зв'язку із бойовими діями, терористичними актами, диверсіями, ракетно-бомбовими ударами нанесеними під час збройної агресії Російської Федерації (далі - збройна агресія).

2. Ця Методика поширюється на випадки пошкодження або знищення газопроводів, газорозподільних пунктів та всіх складових газорозподільної системи, що використовуються для здійснення послуг з розподілу природного газу споживачам на підприємства, установи, організації усіх форм власності, суб'єктів господарювання, що мають ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу природного газу.

Питання механізму оцінки шкоди та збитків, завданих об'єктам пошкодження внаслідок втрати, руйнування або пошкодження у зв'язку зі збройною агресією не охоплені положеннями цієї Методики регулюються Методикою визначення шкоди та збитків, завданих об'єктам енергетичної інфраструктури України внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженої наказом Міністерства енергетики України та Фонду державного майна України від 22 лютого 2023 року № 57/342.

3. У цій Методиці терміни вживаються у такому значенні:

- акт оцінки збитків - документ, що є результатом стандартизованої оцінки і містить висновки про розмір збитків, підтверджує виконані процедури з оцінки;
- бандаж – пристрій, який тимчасово встановлюється для відновлення герметичності газопроводу у разі його пошкодження;
- вартість втрат (витоку) природного газу – актуальні на дату оцінки витрати на покриття обсягу витоку природного газу;
- вихідні дані – документи, в яких містяться характеристики об'єкта

пошкодження, що підлягає оцінці;

збиток – вартість втраченого обсягу природного газу, у зв'язку із витоком в атмосферу, внаслідок пошкодження та/або знищення газопроводу, газорозподільного пункту, що зазнало руйнівного впливу внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, ракетно-бомбових ударів, в ході збройної агресії;

інформаційні джерела – дані, які додатково надаються або збираються з метою застосування оціночних процедур, визначених цією Методикою;

оператор ГРМ – суб'єкт господарювання, що на підставі ліцензії здійснює діяльність з розподілу природного газу газорозподільною системою, яка знаходиться у його власності або користуванні відповідно до законодавства, та здійснює щодо неї функції оперативно-технологічного управління;

оцінка – процес визначення вартості втрат на дату оцінки за відповідною процедурою;

розмір реальних збитків – визначення вартості втрат (витоку) природного газу станом на дату витоку природного газу в атмосферу, внаслідок пошкодження та/або знищення газопроводу, газорозподільного пункту, що зазнало руйнівного впливу внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, ракетно-бомбових ударів, в ході збройної агресії.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок природного газу», постанові Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 року № 951) (далі – Постанова), Кодексі газорозподільних систем, затвердженому постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2494, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1379/27824, Правилах безпеки систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15 травня 2015 року № 285, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08 червня 2015 року за № 674/27119, Державних будівельних нормах ДБН В.2.5-20:2018, Методиці визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу, затвердженої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 06 листопада 2020 року № 2033.

4. Оцінка шкоди та збитків, що проводиться відповідно до цієї Методики здійснюється для досягнення таких цілей:

визначення розмірів та обсягів шкоди та збитків, завданих збройною агресією;

визначення обсягу втрат (витоку) природного газу у разі пошкодження систем газопостачання, зумовленого воєнними діями та понесених у зв'язку із збройною агресією;

визначення вартості втрат (витоку) природного газу у разі пошкодження газопроводів та газорозподільних пунктів;

інші цілі, визначені законодавством.

5. Основні показники, які оцінюються:

обсяг втрат (витоку) природного газу у разі пошкодження газопроводів та газорозподільних пунктів;

вартість втрат (витоку) природного газу в разі пошкодження газопроводів та газорозподільних пунктів.

6.Ця Методика встановлює процедуру визначення вартості втрат (витоку) природного газу у разі пошкодження газопроводів та газорозподільних пунктів, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації починаючи з 19 лютого 2014 року.

II. Організаційні засади визначення обсягу втрат (витоку) природного газу у разі пошкодження газопроводів та газорозподільних пунктів, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації

1. Оператори ГРМ подають до Міненерго щомісячно інформацію (розрахунок) щодо обсягу втрат, зумовлених збройною агресією, на об'єктах газорозподільної системи, які мають часткові пошкодження та до яких є вільний доступ у оператора ГРМ, та інформацію щодо обсягу втрат, зумовлених збройною агресією, на об'єктах газорозподільної системи, які зруйновано та/або до яких відсутній вільний доступ у оператора ГРМ та фактичних обсягів втрат природного газу розрахованих відповідно до формули визначення обсягу втрат природного газу, наведеної у додатку 1 до цієї Методики, не пізніше 10 числа місяця, наступного за звітним періодом, у будь-який з зазначених способів:

1) в паперовому вигляді (наручно);

2) в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженої особи суб'єкта господарювання та/або кваліфікованої електронної печатки суб'єкта господарювання з дотриманням вимог Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги» на електронну адресу.

2. Додатково до зазначеної у пункті 1 цього розділу інформації (розрахунку), оператор ГРМ надає Міненерго, не пізніше 8 числа місяця, наступного за звітним періодом, наступні дані:

дані щодо ведення бойових дій на території об'єктів газорозподільної системи, які мають часткові пошкодження та/або які зруйновано (повідомлення на офіційному сайті Збройних Сил України або довідка з підтвердженням з обласної військово-цивільної адміністрації, щодо бойових дій, де засвідчений факт події, або з територіальної громади, яка розташована в районі проведення воєнних (бойових) дій або яка перебуває в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), перелік яких затверджено наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові

або тимчасово окупованих Російською Федерацією», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 року за № 1668/39004, або протокол огляду місця події ДСНС, або протокол огляду місця події Національної поліції, тощо);

за можливості, підтвердження факту завдання руйнівного впливу саме бойовими діями, терористичним(ми) актом (актами), диверсіями, ракетно-бомбовими ударами, в ході збройної агресії. Неможливість надання зазначеної інформації підтверджується письмовою довідкою оператора ГРМ;

за можливості підтвердження періоду часу витoku природного газу (заявка аварійно-диспетчерської служби (далі - АДС)) або повідомлення, де засвідчується час початку витoku газу в наслідок аварії та час зупинення витoku під час локалізації або ліквідації аварії, тощо). Час або тривалість витікання природного газу має бути розраховано виходячи з даних про момент ушкодження (початок витoku газу) та час припинення витoku природного газу (усунення ушкодження, з допомогою бандажу або застосування запірної арматури). Втрати природного газу вважаються припиненими з моменту зупинення витoku природного газу в атмосферу. Неможливість надання зазначеної інформації підтверджується письмовою довідкою оператора ГРМ;

дані, що були отримані під час реєстрації виклику АДС (в тому числі заявка АДС). Неможливість надання зазначеної інформації підтверджується письмовою довідкою оператора ГРМ;

повідомлення про аварію, надзвичайну ситуацію (далі - НС) на об'єкті системи газопостачання;

повідомлення про усунення аварії, НС на об'єкті системи газопостачання. Неможливість надання зазначеної інформації підтверджується письмовою довідкою оператора ГРМ.

3. Оператор ГРМ несе відповідальність за достовірність даних та розрахунки щодо обсягів втрат (витoku) природного газу. Якщо день подання інформації припадає на неробочий (вихідний або святковий) день, то днем подання є наступний за вихідним або святковим робочий день.

4. Узагальнення інформації, наданої операторами ГРМ в порядку, встановленому цим розділом, здійснюється за формою, згідно з додатком 2 до цієї Методики.

III. Методичні засади визначення вартості втрат (витoku) природного газу (розмір реальних збитків)

1. Для визначення вартості втрат (витoku) природного газу (розмір реальних збитків) приймається обсяг втрат природного газу, розрахований в порядку встановленому цією Методикою.

2. Відповідальним за визначення вартості втрат (витoku) природного газу є Міненерго.

3. Інформаційними джерелами, що застосовуються під час оцінки вартості втрат (витоку) природного газу (розмір реальних збитків) є:

ринкові дані, які застосовуються під час проведення оцінки збитків;
інформація про договори купівлі-продажу, ринкові ціни тощо;
інформація з інших актів, складених за результатами оцінки збитків;
дані космічної зйомки, наявні геопросторові дані, цифрові картографічні матеріали на постраждалій території (об'єкти). У разі відсутності геопросторових даних, цифрових картографічних матеріалів на постраждалій території (об'єкти) можуть бути використані дані аерозйомки пілотованими та безпілотними апаратами відповідних постраждалих територій (об'єктів) проведені для фотофіксації завданої шкоди та збитків;

дані, надані оператором ГРМ відповідно до розділу II цієї Методики;
інші інформаційні джерела, які можуть бути застосовані під час оцінки збитків.

4. Орієнтовний перелік вихідних даних, що застосовуються під час оцінки збитків:

правова, технічна та інша документація газопроводу, що зазнало руйнівного впливу, яка дає змогу його ідентифікації, в тому числі документи, які складені під час огляду об'єкта і ґрунтуються на судженнях (свідченнях) фахівців;

звіт (акт) про обстеження пошкоджених та/або знищених об'єктів після завдання шкоди;

вартість (ринкова) природного газу;

інші документи, які містять характеристики об'єкта оцінки.

5. Вартість втрат (витоку) природного газу (розмір реальних збитків) внаслідок витоку природного газу з метою задоволення цілей встановлених пунктом 4 Постанови, розраховується за формулою:

$$Ц_i = [(SK \text{ VTP} + SK \text{ Exit fee}) \times X\text{-RateEUR} \times 10,6 + UA \text{ Entry fee} \times K_n \times X\text{-RateUSD}],$$

де: SK VTP – середньоарифметична ціна SK VTP Gas Price (наступний місяць, МаН), що розраховується як середньоарифметичне значення цін «Bid» та «Ask», опублікованих у джерелі котирувань ICIS European Spot Gas Markets під заголовком «Slovakia Price Assessment», за місяць, що передував місяцю, в якому відбулись втрати (витоки) природного газу;

SK Exit fee – плата за вихід із газотранспортної системи Словаччини, розрахована за допомогою тарифного калькулятора, розміщеного на сайті оператора газотранспортної системи Словаччини за посиланням <https://tis.eustream.sk/TisWeb/#/?nav=oa.calw&lng=EN&pcrw=true>, з розрахунку на 10000 МВт·г денної потужності при бронюванні потужності для кожного місяця в точці «Budince», євро за МВт·год;

UA Entry fee – тариф на послуги з транспортування природного газу для входу з газотранспортної системи України на міждержавному з'єднанні для точки виходу «Будінце» на рівні 4,45 долара США за 1000 куб. метрів на добу без урахування податку на додану вартість;

K_n – коефіцієнт, який застосовується до тарифів на послуги з транспортування природного газу для точок входу до газотранспортної системи на міждержавних з'єднаннях на регуляторний період 2020–2024 роки при замовленні потужності на місячний період на рівні 1,2;

X-RateEUR – офіційний середній курс гривні до євро в місяці, в якому відбулись втрати (витоки) природного газу, опублікований на сайті Національного банку України, гривень за 1 євро;

X-RateUSD – офіційний курс гривні до долара США в місяці в якому відбулись втрати (витоки) природного газу, опублікований на сайті Національного банку України, гривень за 1 долар США.

6. Інформація про обсяги і вартість втрат (витоку) природного газу оформлюється відповідно до акту оцінки збитків, згідно з додатком 3 до цієї Методики.

**Заступник генерального директора –
керівник експертної групи з
видобутку вуглеводнів та аналітики
функціонування нафтогазових ринків**

Ганна ЛІГУН